

valami általánosító mesehangulatba, nem talál Kassákhöz. Nincs egy mozzanata, nincs egy alakja, amely pontosan megrajzolva jelennék meg. Legföljebb sejteni lehet vonásaikat, de egy pillanatra sem egyéniségek. Sőt, nem is emberek. Könnyen meglehet, hogy szimbolumok, példázatok. De látni nem látni őket, hinni nem lehet nekik.

Ha fölvette is Kassák egy idegen modor homokzsákját, nem őrzi meg végig. A regény végére ismét visszaesik régi műhelyfogásai közé. Legjobb pontjai itt vannak. A bányász-lázadás például elsőrangú munka. Hangulatban és stílusban ugyan leválk az egészről, de van ereje és dinamikája. Vérbő naturalizmus ez, néha zavar csak meg a túlhaladott futurizmus néhány emlékeztető jele.

Thurzó Gábor.

Katona Jenő : Az aszfalt apostola. Magyar Kultúra Könyvtár, 3. szám.

A gép uralmának korszaka nemcsak a vezérigazgató-típust, a gangsztert és a flappert, az aszfalt urait és elesettjeit termelte ki, hanem azt is, aki az élet eme hullottjainak, a társadalmi visszasságok megvertjeinek apostolául küldetett, hogy egy évtizedre a maga körében mindenkit megvigasztaljon. Az aszfaltnak ez az apostola Sonnenschein, kinek nevét Németországban ma is áhítattal ejtik ki, kinek szenttéavatásáért tömegek imádkoznak. Fanatikus lélekalkat, olyasféle, mint századokkal előbb Savonarola. Vállal minden harcot, nem ismer félelmet, mikor szólásra nyitja ajkát, minden ellenese felhagy a vitával — százerek patkánybűvölője — minden közelébe került lelket mágiikus hatalmába ejt, szent célja érdekében minden eszköz felhasználását megkísérli. A XX. század eszeveszett dinamizmusa bennezakatol meg-megfáradó szívében. Talán tragikus ember is, hogy ebben a szünet-

len segítenivágyásban, szakadatlan és utolsó idegig menő munkában elkerülje az önmagával való találkoztat, önmagába való semmis zuhánást. S ez a bámulatbaejtő, lázas munka csodákat teremt, mert csoda az Berlinben, a műhely, a nyomortanya, a kórház és a börtön metropoliséban, hogy láttára tízezrek szemében mosoly húzódik meg és nyomában tízezrek gondolhatnak újra arra, hogy ők is emberek. Nagyon a gép korában kellett Sonnenscheinnek eljönnie, hiszen amikor olyan korán eltávozott, egész Berlin, vallás és világnézeti különbség nélkül, ott az ő ravatalánál sírta el utójára minden szomorúságát. Felkent, elküldött ember a lélek egész magasfeszültségével, mindenki számára követésreméltó példakép.

Ezt az izgalmasan szép életfolyamatot írja meg Katona Jenő könyvében, némileg követve Sonnenschein hűséges szellemi tanítványának, Ernst Thrasoltnak a mesterről adott útmutatásait. Minden sorában ott vibrál e modern hős iránt érzett szeretete és csodálata, mi kissé keresett stílusát is hamarosan feloldja, mihelyt ez izgalmas élet magánvaló szépségei ragadják el tollát. *Dénes Tibor.*

Négy novelláskötet.

Az első hármát mindjárt közös nevezőre hozza az a körülmény, hogy szerzőjük nő. Egy-egy nőíró markánsabb, erőteljesebb művével kapcsolatban gyakran hallhattuk a megjegyzést: «Olyan jó, mintha férfi írta volna». Jellemző ez a férfi mértékkel mérés nálunk, de sohasem igazságos. A nő írásművészetére nem is jelent dicséretet a férfias jelző. Miért ne lehetne a nőírónak ugyanolyan fontos, de más mondanivalója, mint a férfinak, s miért ne mondhatná el a betűnek ugyanolyan erejével, mint a férfi? — Karin Michaelis, Sigrid